

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

Τμήμα Οικονομικής Επιστήμης

ΠΜΣ «Οικονομική και Επιχειρησιακή Στρατηγική»

Τραπεζική και FinTech

Καθηγήτρια

Μαρία Ψυλλάκη

Τραπεζική και FinTech

ΠΜΣ «Οικονομική και Επιχειρησιακή Στρατηγική»

Χειμερινό εξάμηνο 2020

Εισηγήτρια: Καθηγήτρια Μαρία Ψυλλάκη

Ώρες γραφείου: Τρίτη 17.00-18.00, ή με ραντεβού

Γραφείο: 534 Κεντρικό Κτίριο

e-mail: psillaki@unipi.gr

Τηλ. 210 4142299

Παρουσίαση και αντικείμενο του μαθήματος

Είναι δύσκολο να φανταστεί κανείς έναν κόσμο χωρίς το Διαδίκτυο ή κινητές συσκευές (mobile devices). Έχουν γίνει βασικά στοιχεία του τρόπου ζωής μας και έχουν προκαλέσει αλλαγές σε σχεδόν κάθε τομέα της επιχείρησης. Η βιομηχανία χρηματοοικονομικών υπηρεσιών (Financial Services, FS) δεν αποτελεί εξαίρεση. Η ψηφιακή επανάσταση μεταμορφώνει τον τρόπο πρόσβασης των χρηστών σε χρηματοοικονομικά προϊόντα και υπηρεσίες. Στην τομή της χρηματοδότησης και της τεχνολογίας βρίσκεται ένα φαινόμενο που επιταχύνει τον ρυθμό αυτής της αλλαγής με αξιοσημείωτο ρυθμό και αναδιαμορφώνει το status quo της βιομηχανίας - ονομάζεται FinTech. Το "FinTech" αναφέρεται σε καινοτομίες του χρηματοπιστωτικού τομέα που περιλαμβάνουν επιχειρηματικά μοντέλα με δυνατότητα τεχνολογίας που μπορούν να

διευκολύνουν την αποδιαμεσολάβηση, να φέρουν επανάσταση στον τρόπο με τον οποίο οι υπάρχουσες εταιρείες δημιουργούν και παραδίδουν προϊόντα και υπηρεσίες, αντιμετωπίζουν το απόρρητο, τις κανονιστικές/ρυθμιστικές προκλήσεις, παρέχοντας νέες οδούς για την επιχειρηματικότητα και δημιουργώντας ευκαιρίες για παγκόσμια ανάπτυξη.

Η χρηματοοικονομική τεχνολογία (Financial technology, Fin Tech) είναι ένας αναδυόμενος τομέας που καινοτομεί γρήγορα, όπου υπάρχουν ανησυχίες για το τι θα σημαίνει αυτό για το μέλλον στις συναλλαγές, στις αγορές και τις τράπεζες. Θα χάσουν οι τράπεζες τους νέους παίκτες που προσφέρουν καλύτερα ψηφιακά προϊόντα και υπηρεσίες ή θα μάθουν πώς να αφομοιώνονται και να συνεργάζονται με αυτές ανατρεπτικές τεχνολογίες; Πώς λειτουργούν τα ψηφιακά νομίσματα όπως το Bitcoin; Μπορούν να συνυπάρχουν νέα νομίσματα, -κρυπτονομίσματα ρυθμίσεις και ψηφιακές υποδομές;

Στόχος του μαθήματος «Τραπεζική και FinTech» είναι να απαντήσει στα παραπάνω ερωτήματα. Πιο συγκεκριμένα είναι η ανάλυση του ρόλου των τραπεζών στο χρηματοπιστωτικό σύστημα, προκειμένου να είναι σε θέση οι φοιτητές να κατανοήσουν τις απαιτητικές προκλήσεις και ευκαιρίες που αντιμετωπίζουν οι τράπεζες τώρα και στο μέλλον. Το μάθημα εξετάζει το ρόλο που διαδραματίζουν οι τράπεζες στο παγκόσμιο χρηματοοικονομικό σύστημα. Αναλύει προσεκτικά πώς εξελίχθηκε η τραπεζική, ποιοι είναι οι βασικοί κίνδυνοι και ευκαιρίες, ποιες είναι μερικές από τις προκλήσεις που υπήρξαν κατά την πρόσφατη χρηματοπιστωτική κρίση και τι αντιμετωπίζει ο τραπεζικός κλάδος τα επόμενα χρόνια. Η τεχνολογία και η επανάσταση των φορητών συσκευών μεταμορφώνουν γρήγορα τις χρηματοπιστωτικές αγορές, τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και τα επιχειρηματικά μοντέλα. Το μάθημα καλύπτει θέματα που κυμαίνονται από το blockchain και τα κρυπτονομίσματα έως το crowdfunding και το P2P δανεισμό.

Το μάθημα περιλαμβάνει μελέτες περιπτώσεων και συζητήσεις επίκαιρων άρθρων ως βασικά εργαλεία διδασκαλίας. Έμφαση θα δοθεί στην ανάπτυξη μιας εργαλειοθήκης για τον εντοπισμό και την επίλυση προβλημάτων που αντιμετωπίζουν όχι μόνο οι τράπεζες, αλλά και οι εταιρείες fintech.

Το μάθημα χωρίζεται σε δύο μέρη.

Το πρώτο μέρος του μαθήματος ασχολείται με σύγχρονα τραπεζικά θέματα δίνοντας έμφαση στη μέτρηση και τη διαχείριση κινδύνων των εμπορικών και επενδυτικών τραπεζών. Έμφαση δίνεται επίσης στα αίτια και τα διδάγματα που αντλήθηκαν από την πρόσφατη παγκόσμια χρηματοοικονομική κρίση, αναλύοντας τους κύριους τύπους κινδύνων που αντιμετωπίζουν οι τράπεζες και τη χρήση των βασικών τεχνικών διαχείρισης τους. Τέλος, θα εξεταστούν τα διάφορα κανονιστικά πλαίσια στις χρηματαγορές και τις κεφαλαιαγορές και πιο συγκεκριμένα η μικρο και μακροπροληπτική εποπτεία. Η οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του

Συμβουλίου για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (Markets in Financial Instruments Directive - γνωστή ως MiFID II), η χειραγώγηση της αγοράς και η νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες -ξέπλυμα χρήματος είναι κάποια από τα θέματα που θα εξεταστούν.

Το δεύτερο μέρος του μαθήματος διερευνά τις βασικές αρχές της FinTech, τις συναλλαγές και τις αναδυόμενες τεχνολογίες, την ψηφιακή χρηματοδότηση και την εναλλακτική χρηματοδότηση για εταιρείες και νεοσύστατες εταιρείες, κρυπτονομίσματα, blockchain, Initial Coin Offerings (ICOs), crowdfunding, και το εποπτικό πλαίσιο της FinTech. Τέλος, εξετάζει τις αυξανόμενες ανησυχίες για την ασφάλεια και την προστασία των προσωπικών δεδομένων καθώς και τους λειτουργικούς κινδύνους που προέκυψαν ως μέρος του μετασχηματισμού των χρηματοοικονομικών τεχνολογιών.

Μαθησιακά αποτελέσματα

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

MA 1: Επιδείξουν κριτική γνώση για τους παράγοντες που επηρεάζουν την κερδοφορία των τραπεζών και πώς αυτοί έχουν αλλάξει με την πάροδο του χρόνου

MA 2: Διεξάγουν έρευνα σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζονται τόσο ποσοτικά όσο και ποιοτικά οι βασικοί κίνδυνοι διαχείρισης ενεργητικού-παθητικού των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων

MA 3: Αναπτύξουν κριτική γνώση του τρόπου με τον οποίο ρυθμίζονται/εποπτεύονται οι τράπεζες και πώς η κυβερνητική πολιτική επηρεάζει την συμπεριφορά των τραπεζικών ιδρυμάτων

MA 4: Επιδείξουν κριτική γνώση των βασικών στοιχείων της FinTech

MA 5: Αξιολογήσουν με κριτικό τρόπο πώς η σκιά της τραπεζικής επηρεάζει την χρηματοπιστωτική σταθερότητα

MA 6: Επιδείξουν κριτική γνώση σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο τα κρυπτονομίσματα και το crowdfunding λειτουργούν

MA 7: Αξιολογήσουν με κριτικό τρόπο τα εναλλακτικά χρηματοδοτικά εργαλεία που υπάρχουν για τις επιχειρήσεις και για τις νεοσύστατες επιχειρήσεις (start-ups)

Αξιολόγηση

Η απόδοσή σας στο μάθημα θα αξιολογηθεί με βάση μία τελική εξέταση, παρουσιάσεις ομαδικών μελέτες περιπτώσεων καθώς και τη συνολική συμμετοχή στο μάθημα. Οι σχετικές σταθμίσεις είναι:

Συμμετοχή	10%
Ομαδική παρουσίαση	45%
Τελική εξέταση	<u>45%</u>
Σύνολο	100%

Χρονοδιάγραμμα

1^η Εβδομάδα

Εισαγωγή- Πιστωτικός κίνδυνος-Εργαλεία Διαχείρισης Κινδύνων-Χρηματοπιστωτικό Σύστημα

2^η Εβδομάδα

Η παγκόσμια χρηματοοικονομική κρίση και πρόσφατες τάσεις στον τραπεζικό τομέα-αίτια, διδάγματα, διαδικασία τιτλοποίησης, Οίκοι Πιστοληπτικής Αξιολόγησης, PSI

3^η Εβδομάδα

Συγχωνεύσεις και εξαγορές

4^η Εβδομάδα

Τραπεζικοί κίνδυνοι, κίνδυνος επιτοκίου, Κίνδυνος Αγοράς, Κίνδυνοι από στοιχεία εκτός ισολογισμού

5^η Εβδομάδα

Διαχείριση κινδύνων και εσωτερικός έλεγχος/auditing

6^η Εβδομάδα

Τραπεζική εποπτεία, Κεφαλαιακή επάρκεια (Βασιλεία II και Βασιλεία III), Dodd-Frank Act, μελέτη περίπτωσης

7^η Εβδομάδα

Βασικά στοιχεία της FinTech

8^η Εβδομάδα

Κρυπτονομίσματα, Bitcoin, Ethereum

9^η Εβδομάδα

Συμμετοχική χρηματοδότηση και μορφές της- Crowdfunding

10^η Εβδομάδα

Δανεισμός P2P

11^η Εβδομάδα

Markets in Financial Instruments Directive (Mifid), χειραγώγηση αγοράς, ξέπλυμα χρήματος

12^η Εβδομάδα

Παρουσιάσεις μελέτες περίπτωσης

Βιβλιογραφία

- 1) Saunders Anthony, Cornett Marcia (2017): Διοίκηση Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων και Διαχείριση Κινδύνων, Εκδόσεις Broken Hill Publishers Ltd.
- 2) “Digital Disruption - How FinTech is Forcing Banking to a Tipping Point”, Citi GPS: Global Perspectives & Solutions, Mar 31st, 2016.
- 3) Financial Stability Board (2017) Financial Stability Implications from FinTech Supervisory and Regulatory Issues that Merit Authorities’ Attention

4) KPMG (2017) “The pulse of FinTech”, KPMG, Nov 7th, 2017,
<https://home.kpmg.com/xx/en/home/insights/2017/10/the-pulse-of-fintech-q3-2017.html>